

Minister Finansów i Gospodarki

Znak pisma: DMP-VIII.054.2.2025
Warszawa, 17 września 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 11505 Pani Poseł Olgi Semeniuk-Patkowskiej w sprawie braku wykwalifikowanej kadry w sektorze przemysłowym i potrzeby systemowych działań w zakresie kształcenia zawodowego

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję odpowiedź na interpelację nr 11505 Pani Poseł Olgi Semeniuk-Patkowskiej w sprawie braku wykwalifikowanej kadry w sektorze przemysłowym i potrzeby systemowych działań w zakresie kształcenia zawodowego. Ministerstwo Rozwoju i Technologii (MRiT) przygotowało odpowiedź przy wykorzystaniu wkładów przestanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN), Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) oraz Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS).

Ad 1. „Czy Ministerstwo planuje opracowanie narodowej strategii odbudowy szkolnictwa technicznego i zawodowego w oparciu o potrzeby inwestorów branżowych?”

Krajowe priorytety strategiczne w zakresie kształcenia w branżowych szkołach I i II stopnia, technikach i szkołach policealnych (tj. szeroko rozumianego kształcenia zawodowego) są zdefiniowane w dokumentach składających się na spójny i hierarchiczny system strategii, polityk publicznych i programów przyjmowanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Strategią w najszerszym kontekście definiującą priorytety krajowe w obszarze kapitału ludzkiego, w tym umiejętności i kwalifikacji, jest Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030, definiująca 4 cele szczegółowe, w tym cel nr 1 pn. Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych.

Konkretne sposoby realizacji tego celu zawarte są w kierunku interwencji pn. Lepsze dopasowanie edukacji i uczenia się do potrzeb nowoczesnej gospodarki i dotyczą m. in. dopasowania szkolnictwa branżowego do potrzeb gospodarki poprzez współpracę szkół i samorządów lokalnych z pracodawcami, modernizację oferty i treści kształcenia i szkolenia zawodowego, monitorowanie rynku pracy pod kątem zapotrzebowania na kompetencje i zawody, popularyzację szkolnictwa branżowego wśród uczniów i ich rodziców oraz podnoszenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli prowadzących kształcenie w szkołach branżowych.

Polityką publiczną (w rozumieniu ww. ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju) konkretyzującą cele strategiczne w zakresie rozwoju umiejętności, w tym kształcenia zawodowego, jest Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (ZSU 2030). ZSU 2030, opracowana z wykorzystaniem analiz OECD, obejmuje cały system edukacji i szkoleń, w tym edukację ogólną, edukację zawodową, szkolnictwo wyższe, edukację pozaformalną i uczenie się nieformalne. Uwzględnia zapotrzebowanie na określone umiejętności, ich dostępność, a także metody przewidywania zapotrzebowania na umiejętności, ich

kształtowanie i rozwój, dostosowywanie do potrzeb rynku pracy i gospodarki, skuteczne zastosowanie oraz system zarządzania i koordynacji.

Ważnym elementem zapewniania kompatybilności edukacji formalnej i pozaformalnej z potrzebami pracodawców jest transfer wiedzy praktycznej z przedsiębiorstw do instytucji edukacyjnych, między innymi poprzez system praktyk i staży osób uczących się i kadry uczącej. Nowa struktura szkolnictwa zawodowego (branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, technika i szkoły policealne) bazuje na współpracy z pracodawcami. Priorytetem jest zaangażowanie pracodawców na każdym etapie kształcenia zawodowego, począwszy od określania potrzeb w zakresie nowych zawodów i kwalifikacji, poprzez projektowanie i realizację kształcenia zawodowego przy ścisłym udziale pracodawców, wyposażanie lub doposażanie pracowni kształcenia zawodowego, aż po weryfikację efektów uczenia się i zatrudnianie absolwentów szkół.

ZSU 2030 składa się z części ogólnej – definiującej obszary priorytetowe i części szczegółowej, która wskazuje kierunki działań i metody ich realizacji. Z punktu widzenia kształcenia zawodowego na szczególną uwagę zasługują obszary:

- „Współpraca pracodawców z edukacją formalną i pozaformalną”, a w nim kierunki: „Rozwijanie współpracy pomiędzy pracodawcami a instytucjami edukacji formalnej i pozaformalnej” oraz „Rozwijanie zaplecza technicznego, dydaktycznego i instytucjonalnego kształcenia zawodowego uwzględniającego rzeczywiste warunki pracy”;
- „Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry uczące”, którego celem jest wsparcie kadr uczących w edukacji formalnej poprzez rozwój systemu kształcenia i doskonalenia zawodowego oraz przez tworzenie optymalnych warunków do rozwijania umiejętności osób uczących się.

Mając na względzie, że rok 2025 oznacza połowę okresu realizacji ZSU 2030, Ministerstwo Edukacji Narodowej prowadzi przygotowania do przeglądu śródkresowego tej Strategii, który posłuży systemowemu podsumowaniu efektów w ostatnich latach oraz zaktualizowaniu kierunków dalszych działań w kontekście zmieniających się uwarunkowań, o których m. in. jest mowa w interpelacji Pani Poseł. Efekty tych kompleksowych prac przeglądowych będą znane w 2026 r., niemniej należy zauważyć, że wiele działań jest ewaluowanych także w trybie ciągłym i na tej podstawie są one udoskonalane i dostosowywane do potrzeb uczestników kształcenia, pracodawców oraz gospodarki.

Jednym z poczynionych już wniosków jest potrzeba wzmocnienia koordynacji kształcenia i rozwoju umiejętności w ujęciu terytorialnym, tak by działania prowadzone m. in. na poziomie regionów odpowiadały na potrzeby lokalnych rynków pracy, podmiotów gospodarczych i mieszkańców. Z tego względu w sierpniu br. rozpoczęły się uzgodnienia i konsultacje (poprzedzone prekonsultacjami z wieloma podmiotami, w tym na poziomie regionalnym) projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie województwa i niektórych innych ustaw, którego celem jest wzmocnienie koordynacji działań na rzecz rozwoju umiejętności w polskich regionach. Projektowana ustawa realizuje jednocześnie kamień milowy A43G dla reformy A3.1. „Kadry dla nowoczesnej gospodarki: poprawa dopasowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy”, ujętej w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO).

Nowe przepisy określają zadania regionów dotyczące koordynacji polityki w dziedzinie rozwoju umiejętności oraz wprowadzą narzędzia umożliwiające samorządom województw wpływ na ofertę edukacyjną w regionie. Zasadniczym elementem zmian jest uregulowanie statusu prawnego Wojewódzkich Zespołów Koordynacji do spraw polityki umiejętności

(WZK), które obecnie działają w ramach inwestycji KPO A3.1.1 "Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie".

WZK będą zatem kluczowym narzędziem realizacji ZSU 2030 na poziomie regionalnym. Dla osiągnięcia celów Strategii konieczne jest bowiem zapewnienie komplementarności i synergii działań podejmowanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, a także zapewnienie, że rozwój umiejętności będzie miał charakter równomierny w ujęciu terytorialnym. Kluczowym założeniem jest także poprawa dopasowania oferty kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb lokalnych rynków pracy, zwłaszcza w kontekście transformacji cyfrowej, zielonej oraz wdrażania nowoczesnych technologii w gospodarce.

WZK będą działać przy zarządzie województwa jako organy opiniodawczo-doradcze, a ich zadania będą obejmować m.in.: opiniowanie strategii rozwoju województwa i przedstawianie rekomendacji dotyczących realizacji polityki rozwoju województwa, udział w opiniowaniu zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy, opiniowanie wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja oraz współpraca z innymi podmiotami działającymi w obszarze kształcenia i szkolenia zawodowego i uczenia się przez całe życie. Skład WZK, obejmujący m.in.: przedstawicieli samorządu, instytucji edukacyjnych, pracodawców, organizacji branżowych i związkowych, ma na celu zapewnienie różnorodności perspektyw w dyskusji na temat rozwoju umiejętności w różnych formach kształcenia i szkolenia oraz efektywnego wykorzystania umiejętności na rynku pracy i w aktywności społecznej.

W odniesieniu do kształcenia zawodowego na studiach, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego poinformował, że w marcu 2025 r. powołał Zespół do spraw opracowania projektu strategii rozwoju szkolnictwa wyższego. Zespół zajmuje się m.in. wskazaniem kluczowych kompetencji dla przyszłych pokoleń studentów i wzmocnieniem powiązań między uczelniami a gospodarką. Wstępny projekt wspomnianej strategii zespół przedstawi do 30 września 2025 r.

Ad 2. „Czy rozważane jest stworzenie systemu regionalnych centrów kompetencji zawodowych, finansowanych z funduszy unijnych i przy współudziale sektora prywatnego?”

Od września 2023 r. w polskim systemie oświaty funkcjonuje branżowe centrum umiejętności (dalej: BCU) - publiczna lub niepubliczna jednostka systemu oświaty, o zasięgu ogólnopolskim, umożliwiająca uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub zmianę kwalifikacji zawodowych, którego założenie i prowadzenie (zarówno publicznego jak i niepublicznego BCU) jest możliwe wyłącznie po nawiązaniu porozumienia między jego organem prowadzącym a organizacją branżową właściwą dla danej dziedziny zawodowej (porozumienie nie jest wymagane, jeżeli organem prowadzącym BCU jest organizacja branżowa właściwa dla danej dziedziny zawodowej).

Celem BCU jest wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w poszczególnych branżach z wykorzystaniem najnowszych technik i technologii w danej dziedzinie.

BCU prowadzi działalność w zakresie jednej z dziedzin zawodowych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 27 września 2023 r. w sprawie wykazu dziedzin zawodowych wraz z przyporządkowanymi do nich zawodami określonymi w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego.

Zakres działania BCU wykracza poza dotychczasowe tradycyjne modele kształcenia, szkolenia, egzaminowania i doskonalenia zawodowego. Jako ukierunkowana branżowo

placówka kształcenia, szkolenia i egzaminowania w zakresie jednej z dziedzin zawodowych, BCU prowadzi działalność:

- 1) edukacyjno-szkoleniową,
- 2) wspierającą współpracę szkół, placówek i uczelni z pracodawcami,
- 3) innowacyjno-rozwojową upowszechniającą wiedzę, nowoczesne technologie oraz transformację ekologiczną i cyfrową,
- 4) wspierającą realizację doradztwa zawodowego dla uczniów i aktywizację zawodową studentów, doktorantów i absolwentów studiów.

Działania BCU są skierowane do uczniów, studentów, doktorantów, nauczycieli, nauczycieli akademickich oraz pracowników, a także innych osób dorosłych, w tym osób planujących przekwalifikowanie.

Kluczowy element oferty edukacyjnej BCU stanowi nowa forma pozaszkolna kształcenia ustawicznego, zarezerwowana wyłącznie dla tego rodzaju placówki, tj. branżowe szkolenie zawodowe, a także kursy przygotowujące do nabywania adekwatnych do potrzeb danej branży kwalifikacji sektorowych, firmowane przez organizację branżową właściwą dla danej dziedziny zawodowej.

W odróżnieniu od innych placówek systemu oświaty BCU oferują szkolenia branżowe dla nauczycieli kształcenia zawodowego, zwiększając dostęp tej grupy nauczycieli do doskonalenia zawodowego i poszerzając możliwości rozwoju warsztatu pracy. Oferta edukacyjno-szkoleniowa BCU uzupełnia zatem ofertę kształcenia i szkolenia zawodowego w systemie oświaty oraz systemie szkolnictwa wyższego, a także wspiera proces uczenia się przez całe życie zgodnie z ideą Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030.

Poza działalnością edukacyjno-szkoleniową BCU prowadzi działania integrujące edukację z biznesem – integruje szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, placówki kształcenia ustawicznego, centra kształcenia zawodowego, uczelnie oraz pracodawców, organizacje pracodawców, samorządy gospodarcze, stowarzyszenia lub samorządy zawodowe, sektorowe rady do spraw kompetencji z uwzględnieniem Rady Programowej do spraw kompetencji, prowadzące działalność w zakresie jednej z dziedzin zawodowych.

Po spełnieniu wymagań określonych w konkursie „Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 branżowych centrów umiejętności (BCU) realizujących koncepcję centrów doskonałości zawodowej (CoVEs)” oraz ustalonych w załączniku do wniosku dotyczącego decyzji wykonawczej Rady zmieniającej decyzję wykonawczą (UE) z dnia 17 czerwca 2022 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Polski, w pełni funkcjonuje już 30 BCU, tworząc ogólnopolską sieć branżowych centrów umiejętności na lata 2023-2028 ogłoszoną w obwieszczeniu Ministra Edukacji z dnia 22 lipca 2025 r. Wkrótce wykaz ten zostanie uzupełniony o kolejne BCU, które spełniły wszystkie wymagane warunki.

Ad 3. „Jakie działania podejmuje resort, by zachęcić młodzież do wyboru kierunków technicznych i przemysłowych, również poprzez kampanie informacyjne i stypendia branżowe?”

Jednym z kluczowych działań podjętych przez rząd w zakresie rozwoju i promocji kształcenia zawodowego jest podjęcie dialogu i współpracy z organizacjami branżowymi, w tym przedstawicielami samorządu gospodarczego w ramach realizowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej projektu pn. „Porozumienie branżowe na rzecz kształcenia i szkolenia zawodowego. Zwiększenie udziału przedstawicieli

i przedstawicielek branż w rozwoju kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W listopadzie 2024 r. rozpoczął się cykl spotkań poświęconych kształceniu zawodowemu, które są platformą do rozmów z przedstawicielami branż na temat zapotrzebowania na kadry średniego i niższego szczebla, sposobów pozyskiwania pracowników oraz potrzeb i oczekiwań branż związanych z kształceniem zawodowym. W czasie tych spotkań prezentowane są także możliwości współpracy pracodawców ze szkolnictwem branżowym, w tym kształcenia dualnego. Reprezentanci branż dostają konkretne propozycje włączenia się w działania rządu mające na celu doskonalenie i rozwój oraz promocję systemu kształcenia zawodowego. W 2024 r. odbyły się spotkania z przedstawicielami 6 sektorów gospodarki: ogrodnictwa, energetyki odnawialnej, mechaniki precyzyjnej, nieruchomości, automatyki i robotyki oraz lotnictwa. Na rok 2025 zaplanowano 26 spotkań. W pierwszym półroczu 2025 r. odbyło się 11 spotkań branżowych. Działania te będą kontynuowane do 2027 r., tak aby objęły wszystkie dziedziny zawodowe.

Z każdego z ww. spotkań branżowych przygotowywany jest reportaż wideo, który składa się z materiału filmowego opatrzonego komentarzami kilku uczestników – przedstawicieli branż, w formie tzw. „setek”. Wideorelacje dokumentują kluczowe dyskusje i rekomendacje dotyczące dostosowania systemu kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy w poszczególnych branżach/dziedzinach zawodowych. Wideorelacje z tych spotkań są dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Ministerstwo Rozwoju i Technologii aktywnie uczestniczy we wspomnianych spotkaniach z przedstawicielami poszczególnych branż i sektorów wsłuchując się w głosy dotyczące potrzeb kadrowych pracodawców i koniecznych zmian w edukacji zawodowej, których celem jest m.in. zachęcenie młodzieży do wyboru kierunków technicznych i przemysłowych. Wszystkie konstruktywne wnioski dotyczące unowocześniania treści kształcenia zawodowego, wprowadzania nowych zawodów technicznych lub dodatkowych umiejętności (specjalizacji) w już istniejących zawodach są realizowane.

Niezależnie od wyżej opisanego projektu koordynowanego przez MEN, Ministerstwo Rozwoju i Technologii we współpracy z organizacjami pracodawców, izbami gospodarczymi i stowarzyszeniami branżowymi regularnie wnioskuje do Ministra Edukacji o wprowadzanie zmian w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego umożliwiających kształcenie w nowych, atrakcyjnych zawodach szkolnych, dostosowanych do zmieniającego się rynku pracy. Regularnie podejmujemy również inicjatywy mające na celu aktualizację podstaw programowych kształcenia w poszczególnych zawodach z działów administracji gospodarka, budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo.

W ostatnich latach dzięki naszemu zaangażowaniu szkoły branżowe i technika mogły rozpocząć kształcenie w nowych lub uwspółcześnionych zawodach: technik spawalnictwa, technik robotyk, technik izolacji przemysłowych, technik przemysłu drzewnego, monter konstrukcji targowo-wystawienniczych, technik obsługi przemysłu targowo-wystawienniczego, technik montażu i automatyki stolarki budowlanej, operator obrabiarek skrawających sterowanych numerycznie, operator maszyn i urządzeń przemysłu drzewnego, podolog, elektromechanik pojazdów samochodowych, technik aranżacji wnętrz, technik gospodarki nieruchomościami. Obecnie współpracujemy z pracodawcami przy opracowaniu aktualizacji podstawy programowej kształcenia techników chłodnictwa i klimatyzacji.

Jednocześnie MRiT aktywnie działa na rzecz rozwoju Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, sukcesywnie publikując obwieszczenia o włączeniu do tego systemu kolejnych kwalifikacji wolnorynkowych lub sektorowych.

W czerwcu 2025 r. powołano krajowy zespół konsultantów branżowych do spraw zawodów i kwalifikacji właściwych dla zawodów szkolnictwa branżowego, który jest organem pomocniczym Ministra Edukacji i do jego zadań należy w szczególności:

- prognozowanie zapotrzebowania na zawody w branżach w perspektywie krótkoterminowej i długoterminowej, w oparciu o zmieniające się potrzeby rynku pracy i trendy gospodarcze;
- konsultowanie zmian programowych w systemie kształcenia zawodowego pod kątem dostosowania go do potrzeb poszczególnych sektorów gospodarki;
- opracowywanie rekomendacji dotyczących kwalifikacji sektorowych;
- identyfikowanie kluczowych kompetencji przyszłości, które powinny być rozwijane w ramach edukacji zawodowej;
- współpraca przy doskonaleniu systemu egzaminów zawodowych;
- upowszechnianie kształcenia dualnego.

Członkami Zespołu są: przedstawiciele organizacji branżowych właściwych dla danej dziedziny zawodowej, przedstawiciele reprezentatywnych organizacji związkowych oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy 4 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego. Obecnie trwa nabór dla przedstawicieli branż do udziału w pracach ww. zespołu.

Ministerstwo Edukacji Narodowej poinformowało również o planowanej realizacji zadania polegającego na działaniach upowszechniających kształcenie zawodowe, w tym kampanię medialną promującą kształcenie zawodowe. W sierpniu br. Ministerstwo Edukacji Narodowej zamieściło ogłoszenie o zamiarze przeprowadzenia wstępnych konsultacji rynkowych, poprzedzających ogłoszenie postępowania przetargowego dotyczącego opracowania koncepcji oraz przygotowania i przeprowadzenia ogólnopolskiej kampanii informacyjno-promocyjnej kształcenia zawodowego w latach 2025-2026. Termin zgłoszeń upłynął 26 sierpnia br.

Ponadto w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS), na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie realizuje projekt pn.: „Utworzenie i upowszechnienie portalu infozawodowe.men.gov.pl”. Celem projektu jest przygotowanie portalu stanowiącego źródło informacji o zawodach i kształceniu zawodowym, a także wspierającego współpracę pracodawców ze szkołami oraz realizację doradztwa zawodowego dla różnych grup wiekowych. W 2025 roku zaplanowano upowszechnienie pilotażowej wersji portalu w szkołach. 20 lutego 2025 roku za pośrednictwem Systemu Informacji Oświatowej przekazano do wszystkich szkół podstawowych i ponadpodstawowych mail informujący o zasobach portalu i możliwości skorzystania z nich przez nauczycieli, dyrektorów i doradców zawodowych.

Warto podkreślić, że w maju br. na kanale youtube MEN został również zamieszczony spot promujący kształcenie zawodowe https://www.youtube.com/watch?v=REHiZ_0y1vQ). Jego celem było wsparcie procesu podejmowania decyzji o wyborze szkoły przez absolwentów szkół podstawowych w związku z rekrutacją do szkół ponadpodstawowych.

W odniesieniu do działań podejmowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, by zachęcić młodzież do wyboru „kierunków technicznych i przemysłowych” (STEM), również poprzez kampanie informacyjne i stypendia branżowe, informujemy, że

MNiSW prowadzi różnorodne działania zachęcające do podejmowania kształcenia na kierunkach STEM, w tym inicjatywy mające na celu zmniejszanie dysproporcji udziału kobiet i mężczyzn na takich kierunkach studiów. Większa liczba studentek na wspomnianych kierunkach może przyczynić się do niwelowania niedoboru pracowników technicznych i inżynierskich na rynku pracy.

Innym rodzajem działań podejmowanych na rzecz dopasowania kompetencji osób młodych do potrzeb rynku pracy jest m.in. wspieranie kształcenia dualnego. Dualny system kształcenia (polegający na tym, że równoległe z nauką w szkole osoba ją pobierająca kształci się w zakładzie pracy) jest ceniony ze względu na bezpośredni kontakt ucznia z przedsiębiorstwem, dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb pracodawców oraz umożliwienie płynnego przejścia od nauki w szkole do aktywności na rynku pracy. W Polsce kształcenie dualne jest realizowane poprzez zatrudnianie młodocianych pracowników w celu ich przygotowania zawodowego.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej aktywnie wspiera system kształcenia branżowego przeznaczając środki Funduszu Pracy na:

- dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników;
- refundację wynagrodzeń młodocianych pracowników;
- finansowanie kosztów przygotowania i przeprowadzenia egzaminu.

Zadaniem resortu pracy jest zabezpieczenie środków Funduszu Pracy w wysokości prognozowanego zapotrzebowania na wspieranie kształcenia zawodowego w planie finansowym funduszu na dany rok budżetowy. W planie Funduszu Pracy na 2025 r. na wskazane formy wspierania kształcenia branżowego zarezerwowano 1 mld 410 mln zł. W okresie nauki zawodu oraz przyuczenia do wykonywania określonej pracy przysługuje wynagrodzenie obliczane w stosunku procentowym do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale, obowiązującego od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa GUS.

Stawki wynagrodzeń młodocianych pracowników określa rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (Dz.U. z 2018 r. poz. 2010 z późn. zm.). Wysokość minimalnego wynagrodzenia jest zależna od roku nauki młodocianego i wynosi 8%, 9% lub 10% przeciętnego wynagrodzenia.

Zgodnie z art. 32 ust 1 pkt 23 ustawy z dnia 12 maja 2005 r. o rynku pracy, samorząd województwa zobligowany określić do 30 kwietnia każdego roku wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe wypłacana może być refundacja wynagrodzeń młodocianych pracowników i składek na ich ubezpieczenie społeczne – po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej rady rynku pracy oraz ogłoszenia tego wykazu w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Oznacza to, że pracodawcy zachęceni są do kształcenia pracowników młodocianych w zawodach, na które jest zapotrzebowanie na rynku pracy. Z tej formy pomocy korzystają licznie pracodawcy, w tym rzemieślnicy prowadzący praktyczną naukę w tzw. zawodach rzemieślniczych, często unikatowych, ale coraz częściej poszukiwanych na rynku pracy.

Od września 2023 r. minimalne wynagrodzenie młodocianych pracowników wzrosło o 3 punkty procentowe. Był to wzrost, który przełożył się na konkretne podwyżki dla młodocianych (np. uczniowie III klasy szkoły branżowej, którzy przed podwyżką otrzymywali 498,70 zł, otrzymują obecnie 896,23 zł). Kwota ta będzie cyklicznie rosła, ponieważ jest ustalana w stosunku procentowym do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale, które od lat rośnie.

Zmiana stawek wynagrodzeń młodocianych znacznie zwiększyła środki przeznaczane na ten cel. W roku 2024 r. wydatkowano z Funduszu Pracy na refundację 837 mln zł

wobec 539 mln w 2023 r. W roku 2025 r. na refundację wynagrodzeń młodocianych zarezerwowano 900 milionów złotych.

Ustawa o rynku pracy wprowadziła mocniejsze powiązanie dotowanego ze środków publicznych kształcenia dualnego z zatrudnieniem. Akt ten podtrzymał funkcjonujące wcześniej rozwiązanie w postaci deklaracji pracodawcy dotyczącej zatrudnienia młodocianego przez okres 6 miesięcy po zakończeniu przygotowania zawodowego, ale wprowadził sankcję, zgodnie z którą niewywiązanie się z zatrudnienia co najmniej 50% młodocianych (z przyczyn leżących po stronie pracodawcy) skutkuje 24-miesięczną karencją na uzyskanie refundacji za kolejnych uczniów. Ochotnicze Hufce Pracy, które wypłacają refundację, zostały upoważnione do przeprowadzania kontroli realizacji umów o refundację zawartych z pracodawcami, co postulowała m.in. Najwyższa Izba Kontroli.

Do zadań wojewódzkich rad rynku pracy należy wydawanie opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy, po zapoznaniu się z prognozą zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy, o której mowa w art. 46b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.) Zwiększa to szanse młodych osób na kształcenie w zawodach, na które występuje zapotrzebowanie na rynku pracy.

Ad 4 „Czy rząd rozważa przyspieszenie procedur nostryfikacyjnych i rekrutacyjnych dla pracowników technicznych z zagranicy, aby uzupełnić braki krótkoterminowe?”

W przedmiocie rozwiązań, które mogą przyczynić się do potencjalnego przyspieszenia procedur rekrutacyjnych pracowników technicznych z zagranicy, aby uzupełnić braki na polskim rynku pracy, pragnę wskazać, że obowiązująca od 1 czerwca br. ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej (dalej jako „ustawa o dopuszczalności”), przewiduje szereg instrumentów mających pozwolić na sprofilowanie migracji zarobkowych w taki sposób, aby odpowiadały one potrzebom polskiego rynku pracy.

Wśród takich narzędzi wskazać można tworzony na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy o dopuszczalności przez ministra właściwego do spraw gospodarki wykaz przedsiębiorców wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą o istotnym znaczeniu dla gospodarki narodowej (<https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/wykaz-przedsiębiorców-o-istotnym-znaczeniu-dla-gospodarki-narodowej>).

Wykaz ten obejmuje:

- przedsiębiorców korzystających ze wsparcia inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- przedsiębiorców korzystających ze wsparcia nowych inwestycji w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji;
- przedsiębiorców korzystających ze wsparcia na projekty inwestycyjne o znaczeniu strategicznym dla przejścia na gospodarkę o zerowej emisji netto w rozumieniu art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie Krajowego Centrum Przetwarzania Danych.

Ponadto na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy o dopuszczalności, minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki oraz ministrem właściwym do spraw wewnętrznych może określić w drodze rozporządzenia wykaz zawodów, w których występują niedobory kadrowe. Aktualnie trwają prace analityczne dotyczące projektu rozporządzenia.

Umieszczenie w jednym z ww. wykazów jest uwzględniane przez wojewodę przy ustalaniu kolejności rozpatrywania wniosków o wydanie zezwolenia na pracę (art. 27 ustawy o dopuszczalności). Konsul, rozpatrując wnioski o wydanie wizen, uwzględnia następnie pierwszeństwo cudzoziemców mających wykonywać pracę na podstawie takich zezwoleń (art. 77 ust. 9a ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach).

W odniesieniu do przepisów regulujących postępowanie nostryfikacyjne, które pozostają we właściwości Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego informuję, że MNiSW nie prowadzi aktualnie prac legislacyjnych mających na celu zmianę terminów określonych dla prowadzenia postępowania nostryfikacyjnego. Zgodnie z art. 327 ustawy PSWN, dyplom ukończenia studiów za granicą może być uznany za równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi i tytułowi zawodowemu na podstawie umowy międzynarodowej określającej równoważność, a w przypadku jej braku – w drodze postępowania nostryfikacyjnego.

Uznanie dyplomu na podstawie umowy międzynarodowej nie wiąże się z koniecznością uzyskania jakiegokolwiek dodatkowej procedury. Posiadacze takich dyplomów mogą dołączyć do nich pisemną informację o dyplomie wygenerowaną z systemu Kwalifikator (www.kwalifikator.nawa.gov.pl) na stronie Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA). Informacja jest generowana w formie dokumentu PDF, a jej rzetelność jest gwarantowana podpisem elektronicznym NAWA.

Jeśli dyplom wymaga uznania w drodze postępowania nostryfikacyjnego, postępowanie jest prowadzone przez uczelnię posiadającą kategorię naukową A+, A albo B+ w dyscyplinie, której dotyczy wnioski. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie (Dz.U. poz. 1881), uczelnia nostryfikująca uznaje albo odmawia uznania dyplomu ukończenia studiów za granicą za równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi i tytułowi zawodowemu w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku spełniającego wymagania formalne. Do terminu tego, nie wlicza się okresów wyznaczonych na: przedłożenie tłumaczenia dokumentów (jeżeli jest wymagane) lub złożenia egzaminów lub odbycia praktyk zawodowych (jeśli wnioskodawca został do tego zobowiązany przez uczelnię nostryfikującą).

Co do zasady postępowanie nostryfikacyjne służyć powinno celom akademickim, jednakże wobec braku systemowych rozwiązań dotyczących uznawania kwalifikacji zawodowych, zaświadczenia o uznaniu dyplomu są wykorzystywane również do celów zawodowych. W tym miejscu należy zaznaczyć, że mimo akademickiego celu prowadzenia postępowania nostryfikacyjnego, jego termin pozostaje w spójności z terminami obowiązującymi w postępowaniach o uznanie kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (przepisy ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 334), wynikające z postanowień dyrektywy 2005/36/WE z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz.Urz. UE L 255 z 30.09.2005, str. 22, z późn. zm.)).

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Michał Jaros

Sekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

w Ministerstwie Rozwoju i Technologii

Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych:

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. L 119 z 4 maja 2016 r., z późn. zm.), zwanego dalej „RODO”, informuję, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Finansów i Gospodarki, którego obsługę zapewnia Ministerstwo Rozwoju i Technologii z siedzibą w Warszawie, przy Placu Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa, e-mail: kancelaria@mrit.gov.pl, tel. +48 222 500 123, adres skrytki na ePUAP: /MRPiT/SkrytkaESP, adres do doręczeń elektronicznych: AE:PL-68477-29007-EFSHR-25. Wykonującym obowiązki administratora jest dyrektor Departamentu Małych i Średnich Przedsiębiorstw.
2. Jeśli ma Pani/Pan pytania dotyczące przetwarzania Pani/Pana danych osobowych, a także przysługujących Pani/Panu praw, może się Pani/Pan kontaktować z Inspektorem Ochrony Danych w MRIT wysyłając informację na skrzynkę: iod@mrit.gov.pl.
3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. c) RODO tj. w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, na podstawie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2024 r. poz. 907), oraz w związku z § 162 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) oraz art. 193 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M. P. z 2022 r. poz. 990).
4. Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą w celu rozpatrzenia i udzielenia odpowiedzi na interwencję poselską lub senatorską lub interpelację/zapytanie poselskie.
5. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być:
 - organy władzy publicznej oraz podmioty wykonujące zadania publiczne lub działające na zlecenie organów władzy publicznej, w zakresie i w celach, które wynikają z przepisów powszechnie obowiązującego prawa (np. na żądanie sądów, urzędów skarbowych, Prokuratury lub Policji);
 - inne podmioty, które na podstawie stosownych umów podpisanych z MRIT przetwarzają dane osobowe, dla których Administratorem jest Minister Finansów i Gospodarki (np. podmioty świadczące usługi prawne, dostawcy systemów informatycznych i usług IT oraz telekomunikacyjnych, operatorzy pocztowi i kurierzy).
6. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celu ich przetwarzania tj. do chwili załatwienia sprawy, w której zostały one zebrane, a następnie – w przypadkach, w których wymagają tego przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164 ze zm.) – przez czas określony w tych przepisach.
7. Pani/Pana dane osobowe nie będą podlegały zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji lub profilowaniu.
8. Pani/Pana dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego ani do organizacji międzynarodowych.
9. Podanie danych jest dobrowolne, ale niezbędne do rozpatrzenia i udzielenia odpowiedzi na interpelację/zapytanie/interwencję.
10. W związku z przetwarzaniem Pani/Pana danych osobowych przysługują Pani/Panu następujące prawa:
 - prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii zgodnie z art. 15 RODO;
 - prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych, jeśli są błędne lub nieaktualne, zgodnie z art. 16 RODO;
 - prawo do ograniczenia przetwarzania danych zgodnie z art. 18 RODO.
11. W przypadku powzięcia informacji o niezgodnym z prawem przetwarzaniu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Pani/Pana danych osobowych, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego właściwego w sprawach ochrony danych osobowych, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Moniuszki 1A 00-014 Warszawa.